MĚSÍČNÍK OBECNÍHO ÚŘADU KARLE

KARELSKÝ DNEŠEK

ROČNÍK 14 ČÍSLO 12 / 2016 VYCHÁZÍ DNE 2. 12. 2016

Řádky Karelského dneška Vás oslovují v tomto roce naposledy. Přivítali jsme první adventní neděli. Blíží se nejkrásnější čas v roce. Dovolím si vzít do úst slova římského filozofa Senecy: *„Není pravda, že máme málo času, ale pravdou je, že ho hodně promarníme.“* Přeji Vám, ať nepromarníte v nadcházející vzácné okamžiky ani vteřinu, kdy můžete být se svými blízkými, ať nepromarníte jediný úsměv, kterého se Vám od nich dostane a ať nepromarníte žádnou příležitost, kdy můžete úsměv darovat.

Krásné svátky vánoční a do nového roku mnoho zdraví, štěstí, spokojenosti a blízkosti těch, na kterých Vám záleží přeje Obecní úřad Karle.

Adventní dílny

Tradiční vyrábění adventních dekorací se letos konalo v sále Kulturního domu Karle v neděli 27. listopadu 2016.

Na své si přišly děti i jejich maminky. K tvoření se nabízela pestrobarevná škála aktivit a výtvarných činností. Karelský kulturní sál se tak stal opět po roce svědky zrodu mnoha adventních věnců a dekorací, k jejichž výrobě napomohla široká nabídka materiálu – ať již přírodního, tak i přízdob (svíček, baněk, ozdob, stuh apod.).

K 31. 12. 2016 končí svůj provoz pohostinství v Karli.
Případní zájemci o provoz pohostinství se mohou obrátit na Obecní úřad Karle.

MIKULÁŠSKÁ BESÍDKA

V sobotu 26. listopadu se v sále Kulturního domu v Karli konala mikulášská besídka. V sále svítily vánoční stromečky, za pultem občerstvení se nabízely lahodné zákusky a pro děti byly jako vždy připraveny všelijaké soutěžní disciplíny.

Po setmění dorazili čerti s Mikulášem i s andělem. Na tvářích dětí bylo hned znát, kdo nemá úplně čisté svědomí. Někde i nějaká ta slzička ukápla, přestože se čerti drželi zkrátka. Zájemce do řad pekelných ale i tak v dětském obecenstvu našli.

Většina dětí se odvážila do mikrofonu zazpívat písničku nebo odrecitovat básničku. Za to si odnesla balíček plný sladkých odměn.

Přestože byla akce krásně připravená a zabrala spoustu času lidem, kteří se na její přípravě podíleli, byla letošní účast na besídce poměrně nízká. Jak vidno, přibylo zřejmě hříšných dětí, které mají z čertů respekt. Budeme moc rádi, když se příští rok i zlobivci osmělí a zavítají mezi nás.

Národní divadlo Praha

Pravidelné zájezdy, které obec Karle pořádá, byly letos korunovány perlou v podobě výletu do Národního divadla v Praze na představení Strakonický dudák aneb Hody divých žen. Divadelní kus odehraný v tak honosném a pro náš národ významném prostranství byl skutečným zážitkem.

Po představení si zájemci z řad účastníků zájezdu mohli prohlédnout vnitřní prostory divadla včetně základních kamenů z několika míst naší vlasti, jež jsou spojené s významnými historickými událostmi.

HISTORIE VÁNOČNÍHO MLSÁNÍ

Oslavu Vánoc bychom si jen těžko dokázali představit bez bohatě prostřeného štědrovečerního stolu, poskytující lahodné jídlo jak sladké, tak i slané. Vánoční pokrm byl často spojován s tradičními zvyky a pověrami.

Mnohé prvky předkřesťanských kultů byly spjaty s pečivem, které mělo symbolizovat slunce jako zdroj úrody. Snad i tvar pečiva (kulaté chleby, placky, koláče) mohl představovat slunce. Tvary pečiva pravděpodobně zobrazovaly někdejší obětní zvířata anebo rovněž symbolizovaly plodnost (kohouti, husy, kravičky), patrně i slunovrat (ptáčci, ještěrky, žebřík, klíč).

S přípravou těsta byly ještě v 19. století spjaty pověry. Tak např. ke zhotovení těsta se mělo použít výhradně mouky z vlastní úrody, při zadělávání těsta bylo nutné dodržet určité zásady. Při vánočním zadělávání se měla hospodyně rukama od těsta dotknout stromů, aby hojně rodily a zbytky těsta, které zbylo v díži měla slít s vodou a podat dobytku, aby dobře dojil.

O vánocích se pekl i speciální chléb ke kterému se vztahovalo nejvíce zvyků a pověrečných praktik. Z chleba se věštila budoucnost k zajištění dobré úrody v příštím roce, nebo byl také darem zemřelých. Tuto funkci brzy převzaly i jiné druhy pečiva – placky, koláče. Tradičním pečivem byla i vánočka, kterou například dostával jako první hospodář, aby se mu urodilo hojně obilí. Vánočka (chléb) měla být po celý vánoční čas na stole, buď pro zabezpečení úrody, nebo aby byla hojnost zrna po celý rok. Kousek vánočky dostal i dobytek, i slepice, aby hodně nesly.

Mezi štědrovečerní sladké pokrmy můžeme zařadit i závin (štrúdl), který je uváděn až v 19. století. Na Sušicku se nazýval drobenec a na Vysočině jako věnec s jablky, který je uváděn dříve než závin.

Zatímco vesnické domácnosti upřednostňovaly až do II. světové války zejména kynuté pečivo a oplatky, městské domácnosti si oblíbily mnohé druhy drobného čajového pečiva, které často kupovaly i u cukrářů.

K vánočním svátkům neodmyslitelně patří i perník. Původ perníkového těsta můžeme u nás hledat u pražských pekařů, kteří pekli nejprve medové calty, do kterých začali přidávat koření, čímž postupně vzniklo perníkové těsto. Prvně se perník podával v roce 1335 při trutnovském posvícení.

Na štědrovečerním stole nesměla určitě chybět muzika - ochucený kompot z uvařených suchých švestek a hrušek. Podle pověry směs vařeného sušeného ovoce zaručovala v rodině svornost. Někde se přidávaly mandle, rozinky nebo i perník. Ostatně ještě v 19. století za cukroví v mnohých domácnostech bylo považováno právě svařené slazené ovoce. Formovalo se do podoby hraček pro děti (např. čert zhotovený ze švestek a špejlí). Základem další chutné hračky byly vrkoče věncovitého pleteného kola z kynutého těsta se zabodnutými špejlemi s navléknutými křížalami.

V 19. století snad nejoblíbenějším cukrovím byly karamelky, které zdobily vánoční stůl i strom. Ve stejné době se pekly často v městských domácnostech tzv. medáky (medové vánoční cukroví) spolu se zázvorkami, které se pak rozšířily i do vesnických chalup. Naopak z venkova do města přišel recept škvarkového cukroví.

Jakmile se v 19. století stal ozdobený stromek součástí slavení Vánoc, kupovalo se u cukrářů sněhové cukroví, které se navlékalo na nitě a věšelo na stromek vedle perníčků a ovoce. V roce 1850 upekli manželé Lutonští ve Vizovicích pro své sousedy vizovické pečivo, které se stalo vánoční dekorací. Brzy se na vánočním stromku objevily různé další druhy cukroví, pamlsky z fondánové hmoty, dále figurky z tmavého, bílého a světlého nugátu a figurky čokoládové. Zpočátku se prodávaly na váhu, později je šikovní cukráři začali nabízet v dárkových krabicích či kazetách. Čokoládové figurky a bonbony se balily do staniolu nebo barevných papírků. Později se skládaly do čokoládových kolekcí – ty byly oblíbené především u nás a v sousedním Německu.

Plánované akce – prosinec 2016

5. 12. Mikulášské představení v MŠ. Vybíráme 40 Kč.
13. 12. Pohádka O dvanácti měsíčkách v MŠ Čistá.
Odjezd v 8:36 z Karle. Vybíráme 58 Kč.
13. 12. od 15:00 hodin - výtvarná dílna pro rodiče v MŠ.
15. 12. od 16:00 hodin – Vánoční besídka pro rodiče.
Možná přijde i Ježíšek. Prosíme rodiče, aby děti
Měly na besídku bílé tričko.

Rozsvícení stromečku

Vánoční strom byl rozsvícen v pátek 25. listopadu v Karli před budovou MŠ. Adventní čas nám zahájily děti, které zazpívaly zimní písničky a vánoční koledy. Vzduchem se linula vůně čaje a nad napečenými dobrotami se sliny jen sbíhaly.

Návštěvníci této kouzelné akce si mohli zakoupit některý z výrobků, které vyrobily šikovné ruce našich dětí. Nabídka byla pestrá – od ozdobiček nejrůznějšího druhu, přes vonné pytlíčky a sádrové andělíčky po adventní věnečky.

Děkujeme všem, kteří s námi přišli zahájit nejkrásnější čas v roce – čas vánoční, kteří si poslechli koledy a ocenili pěveckou snahu našich dětí potleskem. Budeme rádi, když se tato krásná akce, která se letos konala již podruhé, stane v obci tradicí.

Všem dětem a jejich rodinám, všem obyvatelům Karle a Ostrého Kamene přejeme krásné prožití svátků vánočních v kruhu milující rodiny.
MŠ Karle.

Zdravá 5ka

V pondělí 31. října ve školce proběhla vzdělávací akce pro děti Zdravá 5ka. Program byl zaměřen na oblast zdravé výživy a zdravého životního stylu. Děti byly zapojeny do mnoha aktivit, díky nimž měly možnost uvědomit si rozdílnost v kvalitě jednotlivých potravin, které tvoří náš každodenní jídelníček. Součástí vzdělávacího dopoledne bylo i výtvarné tvoření ze zdravých surovin jako je ovoce či zelenina. Děti si ale zahrály i tématicky zaměřené hry a s kuchařem – průvodcem celým programem – si také zazpívaly.

Ve středu 2. listopadu se ve školce konala logopedická depistáž s paní Novotnou. Rodiče tak měli možnost zjistit, jak jsou na tom jejich potomci s výslovností. Zvláště u předškolních dětí je vzhledem k blížícím se zápisům do základních škol potřeba správné výslovnosti věnovat dostatek pozornosti.

Hudební představení s pohádkou

Zajímavou zkušeností byl hudebně - divadelní program, který do naší mateřské školy zavítal. Dětem bylo představeno mnoho rozličných hudebních nástrojů. U některých z nich bylo obtížné přijít na to, jak nástroj obsluhovat, aby vyloudil ty správné zvuky. No řekněte sami – kde se vám dnes naskytne možnost setkat se kupříkladu s takovou fujarou? Děti tento hudebně výchovný program uvítaly s nadšením a zaujetím a radovaly se nad možností osobní zkušenosti s tolika hudebními nástroji, s tím, že si hru na ně mohly samy vyzkoušet.

Vánoční prázdniny: MŠ se uzavírá ve středu 21. 12. 2016.
Na děti se těšíme opět v pondělí 2. 1. 2017.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Dvakrát v kalendářním roce probíhá v obci Karle i v její místní části Ostrý Kámen svoz nebezpečného odpadu. Při každé z těchto svozových akcí se ale setkáváme s tím, že na sběrných místech bývá k odvozu připraven odpad, který do kategorie „nebezpečný odpad“ nepatří. Přesný výčet a způsob likvidace jednotlivých typů odpadu řeší zákon č. 185/2001 Sb, Zákon o odpadech.

Za nebezpečný je považován takový druh odpadu, který je zároveň nebezpečným materiálem, má tedy negativní vliv na životní prostředí a zdraví lidí nebo zvířat, nebo při manipulaci s ním hrozí nějaké další nebezpečí. Nelze s ním proto zacházet jako se směsným komunálním odpadem. Likviduje se buď ve speciálních spalovnách nebezpečných odpadů nebo se dále recykluje ve specializovaných firmách.

Jaký odpad tedy ke kontejnerům v době svozu nebezpečného odpadu může občan dopravit, a co už podléhá jinému způsobu likvidace? Tyto otázky zodpoví následující přehled.

Mezi nebezpečný odpad patří:

- syntetické barvy, laky
- syntetická ředidla
- mořidla
- elektrické baterie, autobaterie
- oleje, tuky, minerální nebo syntetické, ropné produkty
- kyseliny, hydroxidy
- lepidla, pryskyřice
- zdravotnický materiál (znečištěné obvazy, jehly apod.)
- tiskařské barvy, tonery, inkousty
- chladničky a mrazáky obsahující freony
- obrazovky
- těkavé látky, fotochemikálie, pesticidy
- zářivky a jiný odpad obsah

Do poplatku za nebezpečný odpad, který obec odvádí, není zahrnut stavební odpad z rekonstrukcí bytů a domů, výstavby bytů, domů, včetně azbestu, asfaltu a asfaltových lepenek a dále odstraňování pneumatik a odpadů, které občan odevzdá na překladišti odpadů.

Letos se na jednom ze sběrných míst v obci vyskytovalo větší množství eternitu. Eternitovou střešní krytinu tvoří cementové lisované desky s příměsí azbestových vláken (8-12%). Jde o silně karcinogenní látku, která může vyvolat rakovinné bujení. Používání azbestu v České republice upravuje zákon o chemických látkách. Azbest se nachází na seznamu nebezpečných chemických látek. Zbavit se eternitové střechy svépomocí je ze zákona zakázáno. Neodborná manipulace s azbestem totiž může tuto látku do ovzduší ještě více uvolňovat. Pro odstranění takové střešní krytiny je tedy zapotřebí stavební povolení příslušného stavebního úřadu a souhlasné stanovisko Krajské hygienické stanice. Procesu odstraňování pak musí být přítomen kvalifikovaný pracovník – stavbyvedoucí. Pokud eternit likviduje odborná firma, musí vymezit ochranné pásmo, musí použít ochranný postřik proti uvolňování azbestu, odstranit eternitové dílce bez mechanického poškození a uložit je do neprodyšných obalů, průběžně měřit koncentraci polétavého azbestu a tento odpad odvézt na speciální skládky k takovému účelu určené (do sběrného dvora). Na skládkách dochází k okamžitému a dlouhodobému zakrytí a zatížení těchto odpadů.

Za odstranění eternitu z tohoto jednoho sběrného místa obec zaplatila 4 000 Kč včetně DPH.

Do nebezpečného odpadu dále nepatří velkoobjemový odpad, který je svážen 1 x ročně (skříně, koberce, sedačky, křesla apod.).

Kulturní nabídka

Svitavy

3. 12. So 18:00 – Divadelní spolek ZAKLEP – Lidovka. Divadlo Trám. Vstupné: dobrovolné.
5. 12. Po 16:00 – Mikulášská nadílka. Fabrika Vstupné: 70 Kč
10. 12.. So 18:00 – divadelní spolek ZAKLEP – České Vánoce. Divadlo Trám. Vstupné dobrovolné.
10. 12. So 18:00 – Svitavská klapka. Šestý roční festivalu neprofesionálního filmu. Kino Vesmír, klub Tyjátr
10. 12. So 19:30 – Těšíme se na Ježíška. Fabrika. Vstup: 190,-
11. 12. Ne 15:00 Vánoční příběh. Divadlo Trám. Vstup: 80,-
13. 12. Út 19:00 – S tvojí dcerou ne – divadelní představení. Fabrika. Vstupné: 350 Kč.
14. 12. St 18:00 – Duo Jamaha. Fabrika. Vstupné: 250 Kč.
15. 12. Čt 19:00 – Václav Neckář + Bacily, vánoční koncert. Fabrika Svitavy. Vstupné: 390 Kč.
16. 12 Pá 18:00 – Farma – soubor Naopak. Div. představení. Divadlo Trám. Vstupné dobrovolné.
25. 12. Ne 19:00 – Vánoční bigbít. Fabrika. Vstupné: 200 Kč.
26. 12. Po 18:30 – Vánoční koncert – PS Dalibor. Kostel Navštívení Panny Marie.
30. 12. Pá 17:00 – Na muzice ve Fabrice.
31. 12. So 18:00 Silvestrovský ohňostroj. Náměstí Míru Svitavy.

Litomyšl

5. 11. - 18. 12. Na stromečku zvoneček. Vánoční výstava. O víkendech v zámeckém sklepení.
6. 11. - 23. 12. 2016 – Milý Ježíšku. Výstava obrazů. Galerie Zdeněk Sklenář.
27. 11. 2016 - 2. 2. 2017 Výstava betlémů. Husův sbor.
27. 11. 2016 – 1. 1. 2017 Výstava betlémů. Piaristický chrám Nalezení sv. Kříže.
27. 11. - 18. 12. Andělské adventní neděle. Zámecké návrší.
3. - 4. 12 13:-16:00 Vyrobeno s láskou. Dílny. Zámek Litomyšl.
4. 12. Ne 19:30 Drahá Mathilda. Div. abonentní představení. Smetanův dům.
6. 12. Út 17:30 Vánoční vystoupení taneční školy Skarlett. Smetanův dům. Vstupné: 100 Kč.
7. 12. St 19:00 – Willy Russel: Shirley Valentine. Divadelní představení. Smet. Dům. Vstupné: 390 Kč.
8. 12. Čt 20:00 Na stojáka live. Dance Club U Kolji.
10. 12. Ne 8:00-16:00 Adventní trh. Zámecké návrší.
10. 12. So 20:00 Rotoped. Koncert. Kotelna. Vstup: 80 Kč.
11. 12. Ne – Zimní radovánky v muzeu. Regionální muzeum.
12. 12. Po 16:30, Vánoční koncert dětských pěveckých sborů. Kostel Povýšení sv. Kříže.
16. 12. Pá Koncert pro tu chvíli. Smet.dům. Vstupné: 150 Kč
18. 12. Ne 15:00 Vánoční pohádka. Smet.dům. Vstup: 70 Kč.
19. 12. Po 19:30 Vánoční koncert Janka Ledeckého. Smet. Dům. Vstupné: 440 Kč.

Vydává Obec Karle, Mgr. Romana Čadilová, Karle 4, 568 02 Svitavy 2, IČO: 00579564, Tel.: 461 634 919, mobil 731 655 435, e-mail: obec.karle@svi.cz. Povoleno Min. kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 14112. Náklad 160 výtisků. Domácnostem bezplatně. Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce. Neprošlo redakční jazykovou úpravou.